

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1161

гр. Варна , 07.09.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в закрито заседание на седми септември, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Диана Д. Митева

като разглежда докладваното от Диана Д. Митева Търговско дело № 20213100900187 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на гл. 32 ГПК по претенция на ползващо се от застраховка „гражданска отговорност“ пострадало трето лице за заплащане на неизплатено обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смърт на близък родственик (брат), причинени от застрахован водач на МПС.

Между страните са разменени книжата по делото: Исковата молба вх. № 5509/24.03.2021, предявена от името на **ЕЛ. Н. В., Р. Н. ИВ. и ИВ. Н. М.** всички от гр. *****, чрез адв. Н. (САК) е редовна, съдържа изискуемите по чл.127 и 128 ГПК реквизити и посочване на доказателства. В допълнително становище по отговора вх. № 9735/25.05.2021 пълномощникът на ищеца е оспорил възраженията и доказателствените искания на ответника.

Исковата молба и допълнението ѝ са връчени на насрещна страна. В срок са депозиран отговори вх.№ 8611/10.05.2021 и № 12380/24.06.2021. Ответникът **„ГРУПАМА ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД** , чрез юрисконсулт З. е оспорил процесуалната легитимацията на ищите, евентуално основателност на исковете, като е заявил възраженията си по обема на отговорността на застрахователя за такъв вид увреждания на трети лица. Посочени са и доказателства.

Насрещните страни са предупредени за последиците по чл. 40 и 41 ГПК.

По допустимостта на претенциите: Легитимацията на страните съответства на твърденията за наличие на причиняване на неимуществени вреди от смърт на лице, пострадало при ПТП, причинено от застрахован водач с полица „гражданска отговорност”. Служебната справка в търговски регистър, воден от АВ, удостоверява, че производството се

води срещу надлежно регистриран застраховател.

Претендира се реално изпълнение по застраховка, съответно за това правоотношение намира приложение изискването на чл. 498, ал.3 КЗ за предварително извънсъдебно предявяване на претенция за обезщетяване на пострадалото лице. С оглед съвпадащи твърдения на страните за поискано от застрахователя обезщетение и заявено несъгласие на пострадалия с изплатен размер, съдът преценява предявения иск за допустим. Очертаните от всеки от ишците понесени морални страдания от загубата на техния брат в достатъчна степен обосновават интереса им да претендират обезщетяването им като трети увредени лица, ползващи се от задължителна застраховка, а доколко степента и интензивността на последиците от причинения от застрахования деликт съответстват на законовите критерии за справедлива компенсация е въпрос по съществото на така предявен иск и възраженията на ответника в тази насока следва да се докладват и разгледат в хода на съдебното дирене.

Сезираният съд с район съвпадащ с постоянен адрес на ишците е компетентен по силата на чл. 115, ал. 2 ГПК. Размерите на всяко от съединените искове обуславят компетентност на окръжен съд като първа инстанция(чл.104 т.4 ГПК).

По предварителните въпроси: Престъпното причиняването на смъртта на пострадалия родственик на ишците е установено в наказателно разследване, поради което тези увредени лица са освободени от задължение за внасяне на такси и разноски в настоящия процес (чл. 83 ал.1 т. 4 ГПК).

Доколкото увредените лица търсят правата си като бенефициери по застрахователно правоотношение претенцията им следва да се квалифицира като пряк иск по търговска сделка и да се разгледа по особения ред за търговски спорове. Възражение срещу характера на спора не е предявено.

Представителната власт на пълномощниците на насрещните страни е надлежно учредена (л.32-34 и л.47). Ишците са упълномощили изрично адвоката да получава суми за тяхна сметка, поради което съдът възприема и посочената от пълномощника клиентска банкова сметка като надлежен начин на изплащане на претендирана с осъдителен иск сума.

Въпреки, че първоначално съдът е указал на ищеца да уточни отделно цената на претенции за законна лихва върху претендираните застрахователни обезщетения, при даване на ход на размяна на книжата съдът е приел за разглеждане претендираната законна лихва, дължима от застрахован делинквент като неразделна част от застрахователното обезщетение. Съответно на утвърдилата се съдебна практика, тази претенции следва да се третира като акцесорни искания за присъждане на компенсаторна лихва в рамките на определянето на застрахователното обезщетението от съда, без да се фиксират по размер за целия период от началото на тяхната дължимост до крайния момент на плащането или принудителното им събиране (Решение № 193 от 26.06.2012 г. на ВКС по гр. д. № 611/2011 г., I г. о., ГК).

По доказателствените искания: В исковата молба по основния иск са формулирани доказателствени искания за събиране на писмени доказателства, приложени в копия. Същите установяват обстоятелствата по настъпване на застрахователното събитие, ангажираност на застрахователя, застрахователния договор и родствената връзка между починал участник в ПТП и ищите, както и предприетото уведомяване на застрахователя и неговия отказ, поради което следва да се допуснат.

Поисканите гласни показания на свидетели за понесени страдания от всеки от тримата ищци съдът възприема като способ за установяване на описани в исковата молба обстоятелства относно съществуваща между починалия брат и най-близките му родственици (брат и сестри) интензивна емоционална връзка и последиците от прекъсването ѝ. Тези обстоятелства имат пряко значение за оспорения размер поради което искането на ищеца следва да се уважи.

С оглед признатото застрахователно правоотношение изискване на писмени доказателства за сключване на застраховката не се налага.

И двете страни са се позовали на книжа по приключилото разследване. Доколкото обаче в настоящото производство не могат да се ползват доказателства, събрани в друг процес, освен тези с характер на официални свидетелстващи документи или противопоставими на насрещните страни признания представляващи частни документи, съдът следва да допусне ползването само на тези доказателствени средства (протокол за оглед и фотоалбум и химическо изследване, инкорпорирано в констативна част от назначена медицинска експертиза).

Ответникът е поискал и допускане на токсикологична експертиза за установяване на обстоятелства относно поведението на пострадалия, които обаче са установени по задължителен за настоящия състав на съда начин, като част от обстоятелствата по престъпно причиняване на смърт, съответно допълнителното им изясняване със специални знания не следва да се допуска.

На страните следва да се укаже и необходимостта от представяне на списъци на разноските с конкретно посочени по размер претендирани разноски, на осн. чл. 80 от ГПК.

За събиране на становище на страните и допуснатите доказателства делото следва да бъде насрочено в открито съдебно заседание, когато да бъде изслушан и окончателен устен доклад на съдията.

По тези съображения, на осн. чл. 374 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА ЗА разглеждане по реда на ТЪРГОВСКИТЕ СПОРОВЕ (гл. 32 от

ГПК) предявени обективно съединени иски на три увредени лица за определяне на справедливо обезщетение на трети лица, ползващи се от застраховка „гражданска отговорност“.

Обявява на страните ПРОЕКТ за устен ДОКЛАД:

Приети са за разглеждане три преки иска на пострадали лица, предявени от: **ЕЛ. Н. В.**, ЕГН ***** от гр. *****, ул. *****, **Р. Н. ИВ.**, ЕГН ***** от гр. *****, ***** и **ИВ. Н. М.**, ЕГН ***** от гр. *****, ул. *****, всички действащи чрез адв. Н. (САК) служ. адрес гр. ***** (*****) **срещу** „ГРУПАМА ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 131421443, гр. София, БУЛ. ЦАРИГРАДСКО ШОСЕ 47А, бл. В, ет. 3, представлявано от изп. директор Б. и прокурист М., чрез юрисконсулт З. за заплащане на обезщетение в размер на по 80 000 лв. за всеки от ищите по застраховка „гражданска отговорност“ за претърпени неимуществени вреди от смърт на техен брат, причинена от водач-застрахован собственик на МПС с ДКН В6806 СС при ПТП в района на с. Детелина на 02.10.2018 г., ведно със законна лихва от дата на настъпване на увреждането до окончателно плащане на обезщетението по банкова сметка по чл. 39 ЗАдв. на пълномощник на ищите адвокат В.Н. в БАНКА Интернешънъл Асет Банк АД с IBAN: BG *****.

Страните претендират насрещно за определяне и присъждане на разноски по делото.

По твърденията на страните (чл. 146, ал. 1, т. 1 ГПК) и кои от тях се признават или са безспорни и не се нуждаят от доказване (чл. 146, ал. 1, т. 3 и 4 ГПК):

Безспорни са фактите, изрично признати при размяна на книжата между страните като тяхно поведение в предварителната фаза по уреждане на претенцията: изпратено до ответното дружество искане за обезщетяване, регистрирано от застрахователя с вх. № 10-03-1539/27.07.2020 г., въз основа на което са заведени три претенции за щети, по които застрахователя е заявил отказ изх. № 20-03-1186/20.08.2020 г., поради липса на доказано увреждане на ищите.

Обстоятелствата относно застрахователно правоотношение са признати по общодостъпната справка в публичен регистър за регистрирана полица регистрирана като серия GO/62827056, издадена от ответното дружество за периода на покритие 14/07/2018 – 14/07/2019 за управление на МПС с ДКН В6806 СС.

Няма спор и по удостоверените с вписвания в регистри на населението родствени връзки между ищите и починалия при ПТП П. Н. И..

Неоспорими са установените с присъда (издадена по НОХД 1333/19 г. на ВОС) по задължителен за гражданския съд начин, обстоятелства от фактическия състав на престъплението по чл. чл. 343, ал. 3, пр. 5 и пр. 6 б. „б“, пр. 1 вр. ал. 1, б. „в“, вр. чл. 342, ал. 1 НК (противоправност на поведението на водача на превозното средство и механизъм на причиняване по непредпазливост от водача на застраховано МПС на престъпен резултат – смърт): на 02.10.2018 г. Михаил Аспарухов Младенов при управление на МПС л.а. Форд Фиеста с ДКН В 6806 СС без необходимата правоспособност в с. Детелина, нарушил

правилата за движение – чл. 5, ал. 1 т.1 и чл. 20 ал.1 ЗДвП(като вместо да контролира и управлява безопасно автомобила, го засилил и въртял волана едновременно с употреба на спирачка за да предизвика „дрифт“ на централен площад на селото при който се качил през бордюра на тротоара пред хранителен магазин) като с това свое поведение по непредпазливост причинил смърт на спящия в нетрезво състояние П. Н. И., който лежал на паважа пред оградата на магазина.

За тези обстоятелства не се налага доказване.

Спорни са твърденията по обема и интензитета на понесените вреди, съответно обстоятелствата имащи значение за определяне на обезщетение по справедливост.

Всеки от ищите твърди, че изживял загубата на брат си като изключително тежка лична трагедия, тъй като е загубена силна емоционална връзка, изградена приживе между членовете на семейството, които са полагали взаимна грижа при израстването им от детска възраст до преждевременната смърт като своя близък. Ищецът Р.И. посочва, че е живял с починалия в едно домакинство, а двете ищци описват ежедневно си общуване със своя брат и твърдят, че изживяват и понастоящем болезнена тъга поради непреодолима празнота в семейството, породена от края на това топло емоционално общуване в родствения им кръг.

Ответникът оспорва твърденията за изживяната мъка и страдания на опечалени роднини с интензитет над обичайните за родствена връзка между вече независими в социално и битово отношение братя и сестри. Счита, че естествено преживяната мъка причинена от загуба на типична родствена връзка не покрива характеристики на допълнителни увреждания на лица извън преки възходящи и низходящи, и съответно обема на такава отговорност не е несъобразен с критериите за справедливо обезщетяване на неимуществени вреди от този характер. Евентуално оспорва размера на определените от ищите парични еквиваленти като го счита за несъразмерен на законоустановен лимит, отразяващ и социално-икономически условия и стандарт на живот и обичайните размери на обезщетения за неимуществени вреди от този характер.

Ответникът възразява за наличие на съпричиняване на престъпния резултат от страна на пострадалия наследодател. Твърди, че лягането му на земята в състояние на тежко алкохолно опиване е довело до собственото му поставяне в безпомощно състояние, което е пречатствало възможността му да възприеме опасността и да предотврати вредите.

Описаното поведение на пострадалия не е оспорено от представителя на ищите, но се оспорва значението му като фактор в причиняването на вредоносните последици от ПТП.

Оспорване на претенция за лихви е предприето с довод за обусловеността му от недължимостта на обезщетенията. Евентуално ответникът оспорва и самостоятелно акцесорната претенция за лихва, като се позовава на ограничената отговорност на

застрахователя за забава само след изтичане на тримесечен срок за предварително разглеждане на претенция на трети лица, не по-рано от 28.10.2020г.

По правната квалификация (чл. 146, ал. 1, т. 2 ГПК):

Така очертаните фактически обстоятелства обуславят **квалификацията** на основните иски като пряка претенция на пострадал – ползващо се лице по задължителна застраховка на автомобилистите за вреди, причинени при ПТП, от водач на застрахован автомобил, в изпълнение на задължение на застраховател за покритие на риска „гражданска отговорност“. Съответно приложимия материален закон, уреждащ правопораждащото правоотношение представлява нормата на чл.432 КЗ, съответно диспозитивните норми, определящи съдържанието на застрахователното правоотношение към момента на твърдяното сключване на договор за застраховка "Гражданска отговорност" и ползващите се по нея лица(гл. 47 от КЗ).

Застрахователното събитие се урежда като противоправно вредоносно поведение на водач, покриващо фактически състав на деликт (чл. 45 ЗЗД), изцяло съвпадащ с престъпление, за което е наложена наказателна отговорност. Порожденият престъпен резултат(смърт на пострадалия) съставляват и основание за ангажиране на договорната отговорност на застрахователя на причинителя на вредите към третите увредени лица. Ето защо биха били недопустими възраженията основани на твърдения за механизъм на ПТП, различен от установения в присъдата за вредоносното престъпно поведение.

Въведеното от ответника правоизключващо възражение за съпричиняване на вредоносния резултат се урежда от правилата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. В настоящото производство е допустимо с оглед самостоятелно формиране на извода за размера на вредите да се изследва и степента на причиняване на резултата от поведението не само на водача на л. а, но и на самия пострадал, което само по себе си не е част от наказателния състав и не е преклудирано с акта на наказателния съд доколкото не изключва вината на осъдения и приносът му за престъпния резултат. В този смисъл съдът е компетентен да установи евентуално съпричиняване между пострадалия и водача на л. а., водещо до намаляване претенциите за обезщетение на имуществени и неимуществени съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, като отчете само значението на установеното в присъдата поведение спрямо крайния вредоносен резултат.

Размерът на обезщетението за вредите, за които застрахованото лице носи отговорност е законоустановен според чл. 51 ал.1 и чл. 52 ЗЗД. По отношение на обема на отговорността на застрахователя, функционално обусловена от отговорността на застрахования, намират приложение и специалните правила на чл. 493а КЗ вр. пар. 96 ПЗР КЗ, както и съответните източници на общностното право, транспонирани в законодателството относно застраховките „гражданска отговорност“(Директива 72/166/ЕИО и Втора директива 84/5/ЕИО).

Акцесорната претенция за присъждане на мораторни лихви намира основание в нормата, уреждаща забава при непозволено увреждане (чл. 84 чл.3 ЗЗД). Покриването на това вземане с отговорността на застрахователя обаче се урежда специално по чл. 493 ал.1 т. 5 вр. 429 ал.3 вр. ал.1 т. 2 КЗ. Приложение намират правилата на чл. 497, ал. 1, т. 1 КЗ и препращаща норма на чл. 409, вр. чл. 405 и чл. 380, ал. 3 КЗ, като в тази връзка значение има и специфичното рекламационно производство като предварителна извънсъдебна фаза по предявяване на претенцията, уредено в чл. 498, ал. 3 КЗ и общите правила на чл. 106 и 108 КЗ, които уреждат реда и сроковете за произнасяне на застрахователя.

По доказателствената тежест(чл. 146 ал.1 т.5 ГПК) и попълването на делото с доказателства (чл. 146 ал.2 ГПК):

Доколкото настъпването на вредите като накърняване на съществуващата преди деликта емоционална среда чрез конкретни негативни изживявания (психическо страдание) представляват елемент от правопораждащ фактически състав на застрахованата отговорност, ищецът носи пълна доказателствена тежест за установяване на оспорените твърдения за тези обстоятелства. В случая се твърдят отношения на привързаност в обща семейна среда и негативните последици от загубата, които подлежат на самостоятелно доказване. Ищецът е посочил допустими гласни доказателства.

Ищецът носи доказателствена тежест за установяване на възприемани в практиката критерии (ППВС № 4/68 г. и решения по чл. 290 и сл. ГПК: № 83/6.07.2009 г., по т. д. № 795/2008 г. на II т. о., № 749 от 5.12.2008 г., по т. д. № 387/2008 г. на II т. о. и № 124 от 11.11.2010 г., по т. д. № 708/2009 г. на II т. о., № 25 от 17.03.2010 г. по т. д. № 211/2009 г., II т. о.; № 206 от 12.03.2010 г., по т. д. № 35/2009 г. на II т. о), като обективно съществуващи конкретни обстоятелства имащи значение за формиране на извода да съда за справедливия размер на обезщетение за неимуществени вреди.

Ответникът следва да докаже въздействието на поведението на пострадалия като елемент от причиняването на смъртта му. Посочено в тази връзка експертно заключение не се налага, тъй като установените с присъдата факти по пълната пасивност на „пешеходеца“ (заспал след значителна употреба на алкохол на тротоара) не изисква специални знания за оценката на това поведение спрямо възможностите на такова лице да възприема събития от околната действителност и да реагира на опасност.

Не са налице твърдения, за които страните не са посочили доказателства.

Всяка от страните носи доказателствена тежест за установяване на действително извършени от нея плащания за разноски по производството, като доказателства за тях могат да се сочат и събират до приключване на съдебното дирене.

По възможностите да уреждане на спора (чл. 145 ал.3 ГПК):

С оглед характера на спора и наличието на безспорни обстоятелства по наличие на вреди от деликт, съдът указва на страните възможността от доброволно уреждане на спора:

В случаите на постигната спогодба между страните половината от дължимата държавна такса ще бъде опростена.

Доколкото спорът се очертава само по размера на остатък от вече призната извънсъдебно застрахователна претенция и последвалите предложения за изплащане на обезщетение, съдът намира спора за особено подходящ за отнасяне за уреждане чрез съдействие на медиатор, съдът указва и тази възможност на страните. Медиацията е доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице – медиатор помага на страните сами да постигнат споразумението. Само някои от ползите за страните при прилагане на този метод са: по-евтина и по-бърза процедура, страните контролират резултата и крайното решение е резултат само на волята на участниците, но не и на медиатора, процедурата е поверителна както по отношение на документите, така и на крайния резултат и междинните стъпки, позволява запазването на търговските отношения между страните и не-рядко служи за основа на бъдещо партньорство, обикновено приключва със споразумение което страните доброволно изпълняват, тъй като е основано само на техни взаимни интереси. Списък на медиаторите по Единния регистър е общо достъпен на интернет-сайта на Министерство на правосъдието. Център за медиация за района на ВОС е разположен на 4 етаж в сградата, в която се помещава Съдебно-изпълнителна служба при Районен съд Варна на адрес: гр. Варна, ул. „Ангел Кънчев" №12 (<http://vos.bg/bg/court/mediation-centre>) и предоставя безвъзмездно възможност на страните по делата да разрешат правния спор доброволно, посредством медиация и със съдействието на медиатор, всеки работен ден от 9 до 17 ч.

По доказателствените искания на страните (чл. 140 ал.2 ГПК):

ДОПУСКА като доказателства по делото писмените документи, **приложени към искова молба** заверени по реда на ЗАДв.: акт за смърт и удостоверение за родствени връзки (л. 21-22), справка за регистрирана застраховка (л. 23), преписка по уреждане на щети (л. 24-34).

ДОПУСКА до разпит трима свидетели при довеждане от ищцовата страна за установяване на твърденията за отношенията на всеки от увредените с починалия брат преди ПТП и конкретно проявление на вредоносния резултат чрез поведението на скърбящия.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искане на допускане на заключение на токсикологична експертиза и изискване на полица за сключена застраховка.

На осн. чл. 7 ГПК допълнително указва на страните да представят справка за разноските по чл. 80 от ГПК.

НАСРОЧВА съдебно заседание за 21.10.2021г от 9.30 часа. **ПРЕДУПРЕЖДАВА** страните, че на осн. чл. 142 ГПК неявяването на редовно призована страна не е пречка за разглеждане на делото и при отлагане съдът обявява и отразява в протокол дата за следващо заседание, за което страните и явилите се по делото други участници се считат призовани. Да се призоват страните.

Препис от определение да се изпрати на страните, чрез пълномощниците, ведно със съобщение за насрочено открито заседание, представляващо Приложение № 1 към Наредба № 7 на МП. Към книжата за ищеца допълнително да се приложи копие от допълнителния отговор.

ЗАДЪЛЖАВА ответника –застрахователно дружество да **посочи свой електронен адрес за връчване** при условията на чл. 38 ал.2 ГПК, евентуално в случай че не разполага с такива адреси, да потвърди изрично задължение да удостоверява получаване на електронни книжа по реда на чл. 44 ал. 3 т.3 ГПК на конкретно посочен електронен адрес по чл. 38 ал. 3 ГПК, като **ПРЕДУПРЕЖДАВА** страната, че при неизпълнение на това задължение до следващото съдебно заседание съдът ще продължи да уведомява за следващи процесуални действия тази страна на електронен адрес посочен в търговска кореспонденция на застрахователя (*****) и при липса на потвърждение на получаване, съдът ще отчита **срока по реда на чл. 41а. ал. 1 ГПК.**

Указва на ответника, че страната може да посочи електронен адрес за връчване на съобщения, или да поиска достъп до електронното дело и електронно уведомяване по делото след като се регистрира като потребител в ЕПЕП и подаде заявление по образец (<https://ecase.justice.bg/Home/ElectronicCasesAccessRules>).

Предупреждава страните, че страната, получила чрез пълномощник достъп до книжа по делото (без поискано връчване на съобщения чрез ЕПЕП) следва да **потвърждава в 7 дневен срок** получаването на електронната кореспонденция, като при липса на такова потвърждаване съдът ще приеме, че страната злоупотребява с данни по делото, получавани чрез ЕПЕП и ще прекрати регистрирания достъп на пълномощника по това дело.

Съобщенията да се връчат на електронни адреси на пълномощниците, след указание за потвърждаване на получаването на електронното съобщение и известяване по телефон: обявен по делото от адвокат Н.(в молба за достъп през ЕПЕП) и в търговска кореспонденция на застрахователя (*****).

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____